

gázolt a part felé, tört ágak és levelek záporoztak Ralph fejére. A bozótoson túl a vadak éljenzésben törték ki.

Aztán újra csönd.

...Most meglátott. Most felkészül. Egy két végén kihegyezett karó. Ralph nagyot sikított, a rémület a düh és a kétségbeesés sikítása volt. Lába kiegyenesedett, torkából folyamatosan, habzón tört elő a sivítás. Előreugrott, átgázolt a cserjésen, a szabadban volt, sikoltzott, morgott, fogát vicsorgatta, csurgott róla a vér.

...Alatta idegen fáradt lábak futottak, a kétségbeejtő huhogás, mint egy szakadozott szélű fenyegetés hömpölygött mögötte, már-már utolérte. Megbotlott egy gyökérben...

...Felkászálódott, újabb borzalmakra készen. Egy magas, ellenzós sapkát pillantott meg maga fölött. Fehér sapka volt, a zöld ellenző fölött korona és vasmacska aranylevelek között. Fehér vászonruhát látott, vállpántot, revolvert s egy sor aranygombot egy egyenruhán..."

Állóképet készítünk arról a pillanatról, mikor a kapitányt megpillantják.

Innen **egész csoportos improvizációval** folytathatjuk: a kapitány (tanári szerep) szólal meg elsőként: „Hát, ti meg mit csináltok?”

Kis csoportban (írásos forma)

Hogyan tudósítana erről egy

- szenzációhajhász lap (pl. Best típusú);
- pedagógus szaklap (pl. Katedra típusú);
- ifjúsági magazin (pl. Popcorn típusú)?

Beszámoló

Az időtől és kedvtől függően a következő lehetőségeink vannak:

a) Állóképek a hajóútról, hazaérkezésről

Páros feladat: mit és hogyan meséltek el otthon a szüleiknek a szigeten történekből, vagy mit mesélnek el a gyerekeiknek sok-sok évvel később, ha rákérdeznének, hogy mi is történt ott...

Vagy:

b) Három kicscsoportban

- Rémálom, ami a szigeten történekből táplálkozik.
- Jack életútja, legfontosabb pontok. Tanári közlés: tudjuk róla, hogy nem lett bűnöző, nem került börtönbe...
- Ralph életútja, a legfontosabb pontok bemutatása (fantáziajáték).

Lezáró beszélgetés.

Tanfolyam – mentorálás – szakmai műhely

(Bocsánat, közjogi dokumentum címe következik... hosszú...)

A Nemzeti Fejlesztési Terv Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program 2.1.1-es számú – „*Hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása az oktatási rendszerben*” című – fejezetének részeként kaptam megbízást fejlesztő munkára. Munkatársaim egy részét választhattam, és volt, akit kaptam a megbízótól. Így állt össze egy drámapedagógus csapat: *Lipták Ildikó, Mészáros Beáta és Takács Gábor*. Feladatunk az Integrációs Pedagógiai Rendszerben dolgozó iskolák tantestületei számára egy drámapedagógiai tárgyú 60 órás pedagógus-továbbképző tanfolyam alapítási szakanyagának kidolgozása, illetve a majdani tanfolyamok tréneri/mentori feladatait ellátó kollégák képzését szolgáló kurzus akkreditálása volt. A megbízás mindegyik esetben tartalmazta a képzésekhez szükséges segédletek (hallgatói, tréneri) elkészítését is, később kiterjedt a tréner/mentorok kiképzésére, majd a tanfolyamokat és a mentorálást követő regionális és országos szakmai műhely működtetésére is.

Így minden szépnek és teljesnek tűnik: semmi nem volt az.

Nagyon nehézkes volt a csoportban közreműködő személyek kiválasztásától kezdve az indulás minden lépése. Szerencsére a megrendelő (kiváló oktatásszervező szakemberekkel dolgozhattunk együtt, közülük is hadd álljon itt „vezető helyen” *Dr. Szőke Judit* és *Sándor Brigitta* neve), mint a program és a pénz gazdája nem akart a szakemberek helyett is dönteni, s a kereteket, amennyire ez módjában állt, engedte a munkához, és munka közben a már meglévő vagy felmerülő szakmai igényekhez igazítani. Így történhetett meg, hogy annak ellenére, hogy minden munkatársat a megrendelő kívánt felvenni, azért hagyta, hogy legalább két kollégát én válasszak ki. Eredetileg 30 órás tanfolyamot terveztek, de elfogadták (higadtnak nem minden esetben mondható visszajelzéseimre tekintettel: ma már nem ott tart a drámapedagógia, hogy 30 óra után el lehetne engedni a tanfolyami hallgató kezét, s ha éppen csak az alkalmazásra, a gyakorlati munkára nem készítjük fel a pedagógusokat, akkor minek az egész), hogy a tucatnyi pedagógiai módszer között a drámás kitüntetett helyzetbe kerüljön, mégis 60 órás legyen a képzésünk. Figyelem! Nem csak bölintaniuk, hanem ehhez az anyagiakat is biztosítaniuk kellett! És a képzések időtartama mellett az azokat követő mentorálás időtartamát is 20-ról 40 órára emelték. Elfogadták azt, hogy a trénerket/mentorokat nem 20-30 órában kell felkészíteni (sok más alternatív pedagógiai módszer esetében így történt!) – 80 órás kurzust kaptunk hozzá. Megértették azt, hogy a mi szakterületünkön a gyakorlati munkát helyenként sokkal jobban szolgálja a film, mint az irodalom: a tanfolyamok segédanyagaként két lemezes oktató DVD-t készíthettünk. Mindehhez járult még az a nem elhanyagolandó tény, hogy a tanfolyamok szervezésére – közbeszerzési eljárás keretében – a Magyar Drámapedagógiai Társaság kapott megbízást, és így az ország 22 településén vezethettünk képzést (a közbeszerzési pályázat sikeres megírásában *Tóth Adél* volt segítők, nem először, míg a tanfolyamok lebonyolítása *Juszcák Zsuzsa* kitartó munkájára épült). A pályázat része volt az, hogy egyesületünk adhatta meg, kikkel kívánja a képzéseket lebonyolítani: kiválaszhattuk a leendő trénerket/mentorokat. Kiképzésük az utóbbi évek hazai drámás élcsapatának „mesterkurzusává” válhatott, és ehhez a teljes költségvetést biztosították, a szállástól-étkeztéstől a projektorig. És később, amikor cserékre kényszerültünk, akkor az előzetes jogi tiltások ellenére lehetőséget kaptunk a személyi változtatásokra is...

A tanfolyamok anyaga az alapító tulajdona (egyesületünk indítási jogot kapott). A hallgató, tréneri segédletek is az alapítóé. Az oktatófilmek is. Amit ebben a pillanatban közzé tudunk tenni, az szubjektív és utólagos visszajelzés: minden trénerünket, aki részt vett a program megvalósításában, arra kértük, hogy kb. fél oldalban adjon visszajelzést: olyant, amihez nem kap szempontokat, ami kapcsán nincs semmiféle konkrét elvárás. Csak a kíváncsiságunk: ők hogy látják a közel 600 pedagógus képzését, azt a pontosan 1320 oktatási órát, a 880 mentorálási órát, amit megtartottak, így, utólag.

Nos, ez olvasható az alábbiakban.

Húzás nélkül...

K. L.)

Tanár úr azt mondta...

Elhíttetni, megérettetni velük...

Drámát tanítani felnőtteknek kihívás. Hogy milyen lesz, az mindig kiszámíthatatlan, mindig bizonytalan és többnyire sokkal kevésbé pozitív élmény, mint gyerekekkel dolgozni. Ugyanis a felnőttek, a tanárok, keményebbek, bezártabbak és lezártabbak, szigorúbbak és jóval kételkedőbbek, mint a gyerekek. Valahogy kevésbé nyitottak az újra, nehezen mozdulnak, nagyon fáradtak, és minden okuk meg is van arra, hogy ilyen állapotban legyenek. Ha tesznek valamit, ha lépnek valamilyen irányba, például ha 60 órát eltöltenek egy képzésen, akkor az rengeteg energiájukat veszi el és nagyon megnehezíti az életüket, hiszen a hétvégéikről van szó és tömérdek pluszmunkáról. Ha jelen vannak, akkor is arra gondolnak, hogy mi minden mást csinálhatnának ebben az időben, és mennyire sok befejezetlen és megoldatlan feladatuk is van még.

Hát valahogy így voltak azok a pedagógusok, aki részt vettek azokon a 60 órás képzéseken, ahol én voltam tréner és mentor. Valahogy így voltak az elején. Nem voltak hamisak, nem hazudtak, teljesen őszintén és nyíltan sugározták azt, hogy hogyan is vannak most a világban, a világgal.

Ezért a kezdő helyzet – dolgozni velük, játszani velük, közösen alkotni valamit – nem volt a legegyszerűbb. Nem ideális, hanem reális körülmények fogadtak bennünket Pakodon és Füzesgyarmaton is, és ez